

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Արգիշտիի 1

№ 13/20233 հ.

« 10 » 04 2015 թ.

Երևանի Օրիուս կենտրոնի համակարգող՝
տիկին Սիլվա Այվազյանին

Հարգելի տիկին Այվազյան.

Ի պատասխան Ձեր՝ 15.04.2015թ. ՆԵՕԿ-15/07 և ՆԵՕԿ-15/08 գրությունների, կապված մայրաքաղաքում զարնանային էտումների հետ, տեղեկացնում եմ, որ հաշվի առնելով Օրիուսի համաձայնագիրը և հանրությանն իրազեկելու պարտավորությունը՝ Երևանի քաղաքապետարանի կողմից զարնանային էտումների ժամանակ մշտապես ՋԼՄ-ներով ներկայացվել են հարցի վերաբերյալ նյութեր և տվյալ ոլորտի մասնագետների կարծիքներ և հարցազրույցներ:

1. https://www.youtube.com/watch?v=duKM8MTwYxc&hc_location=ufi
2. https://www.youtube.com/watch?v=NSOAgfm5LU8&feature=youtu.be&hc_location=ufi

Խնդրում ենք, վերը նշված տեսանյութերը տեղադրել Ձեր կայքում:

Ձեր՝ 15.04.2015թ. ՆԵՕԿ-15/07 գրության մեջ նշում ենք, որ Երևան քաղաքի փողոցներում կանաչ զանգվածը մասսայաբար ոչնչանում է, մինչդեռ Երևան քաղաքում ընթացել են միայն ծառերի խորը էտի աշխատանքները, որոնց ենթարկվել են միայն 40-50 տարեկան, միջատներով վարակված թեղի ծառատեսակները: Թեղիների խորը էտը նպաստում է առողջ սաղարթի կազմավորմանը, լուսաթափանցելիության և օդաթափանցելիության ապահովմանը:

Տեղեկացնում եմ, նաև, որ նշված միջոցառումը հանդիսանում է հիվանդությունների և վնասատուների /ոսկեփոր, թեղու տերևակեր, հոլանդական հիվանդության և այլ/ դեմ պայքարի մեխանիկական և առայժմ միակ արդյունավետ միջոցը, քանի որ վերջին 3 տարիների փորձը ցույց տվեց, որ ինսեկտիցիդներով պայքարն արդյունավետ չէ:

Ինչ վերաբերվում է ծառերի ֆունկցիայի ապահովմանը, այսինքն կանաչ զանգվածի ֆոտոսինթեզ իրականացնելու գործընթացին, ապա տեղեկացնում եմ, որ մեր դիտարկումների և ուսումնասիրությունների արդյունքում, պարզվել է, որ Երևան քաղաքի մասսայաբար վարակված թեղիների կանաչ զանգվածի 60 տոկոսը ոչնչանում է թեղու տերևակերի առաջին սերնդի առաջանալուց հետո՝ մայիս և հունիս ամիսներին: Իսկ սեզոնի ավարտին ծառերի կանաչ զանգվածը վնասատուի կողմից ոչնչացվում է ամբողջությամբ:

Անդրադառնալով մասնագետների մեկնաբանություններին, տեղեկացնում եմ, որ թեղիներն արագ են վերականգնում իրենց սաղարթը, ինչպես օրինակ՝ 2014 թվականին Թումանյան փողոցում խորը էտի ենթակված ծառերը 2015 թվականին կազմավորել են ամբողջությամբ ձևավորված սաղարթ:

ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի տնօրեն՝ Մ. Վարդանյանի հարցազրույցում տրվել է մասնագիտական կարծիք Երևանում ընթացող խորը էտումների վերաբերյալ, որտեղ նշվում է, որ մայրաքաղաքում էտումներն իրականացվում են պատշաճ ձևով:

Բուսաբաններ Գ. Օգանեզովայի և Է. Գաբրիելյանի առաջարկությունը ծառերի վերափոխման վերաբերյալ միշտ էլ եղել է արդիական և քաղաքապետարանի ուշադրության կենտրոնում, նման եղանակով 2010 թվականին վերափոխվել են Զաքիյան և Խորենացի փողոցների ծառերը: Բացի այդ, անհրաժեշտություն է առաջացել մշակել ծառերի վերափոխման ծրագիր, որում ներգրավված կլինեն Հայաստանի լավագույն մասնագետները և անհրաժեշտություն կլինի ծրագրի մեկնարկից առաջ հանրությանը զրազետ ներկայացնել ծրագրի նպատակն ու նշանակությունը:

Ինչ վերաբերվում է այլ ծառատեսակների խորը էտին, ինչպես Դուք եք նշել Ձեր զրույցի մեջ, հայտնում եմ, որ երբեմն հարկ է լինում իրականացնել վթարային բարդիների երիտասարդացում /կարճացում/ ծառի տապալումը կանխելու և շրջակայքի անվտանգությունն ապահովելու համար:

«Թռչնասերների կենտրոն» ՀԿ-ի նախագահ Սիլվա Ադամյանի մեկնաբանության վերաբերյալ հայտնում ենք, որ վերը նշված վնասատուով վարակի բռնկումներն այնքան հաճախ են տեղի ունենում ամռան ընթացքում, որ կենսաբանական պայքարն այս պարագայում արդյունավետ չի լինում:

Ինչ վերաբերում կենսաբան Արսեն Գասպարյանի մեկնաբանություններին, ապա տեղեկացնում են, որ վերջինիս կողմից նշված Եվրոպական երկրներում վաղուց չկան 50-ամյա հիվանդ թեղիներ, իսկ համացանցից հայտնաբերված Վաշինգտոնի բնական ռեսուրսների բաժնի քաղաքականությունը կիրառելի է միայն այլ ծառատեսակների նկատմամբ:

Միննույն ժամանակ, հաշվի առնելով Արսեն Գասպարյանի կողմից համացանցում և սոց. կայքերում արված բազմաթիվ գրառումները, որոնց բովանդակության մեջ գերակշռում են վիրավորական արտահայտություններ և քաղաքական հայացքներ, չենք կարող տվյալ անձնավորության կարծիքը համարել անկախ և օբյեկտիվ:

Անդրադառնալով Ձեր՝ 15.04.2015թ. ՆԵՕԿ-15/08 գրությանը, տեղեկատվության տրամադրման վերաբերյալ, հայտնում են հետևյալը՝

- Երևանի քաղաքապետարանը և Երևան քաղաքի 12 վարչական շրջանների կանաչապատման ձեռնարկությունները առաջնորդվում են հետևյալ ուղեցույցներով՝

1. А. А. Лаптев, Б.А. Глазачев, А. С. Маяк «Справочник работника зеленого строительства»;
2. Вакуленко В. В., Трубецва М. Ф., «Декоративное садоводство»,
3. Калюжная Н.С., Горбачева О.В., Дидык Л.К. Ильмовый листоед *Galerucella luteola* Müll. (Coleoptera. Crysomelidae) как вредитель зеленых насаждений на юге Ергеней (Калмыкия) // Энтомол. обоз. – 1995.,
4. Ինչպես նաև հաշվի է առնվում տվյալ ոլորտում աշխատող գյուղատնտեսների մասնագիտական գիտելիքները և երկարամյա փորձը:

- Երևան քաղաքի գարնանային էտումների համար ծախսերն իրականացվել են վարչական շրջանների կողմից, խորը էտի են ենթարկվել շուրջ 2000 հատ թեղիներ: Մնացած ծառատեսակները, եթե էտվել են, ապա միայն չոր ճյուղերի հեռացման, անվտանգության ապահովման, սանիտարական նպատակներով:
- Ծառերի բուժման համար կիրառվում են՝ «Կարատե», «Ցիպերմաքսի», «Դիազինոն» և այլ թույլատրելի պեստիցիդներ, սակայն վերջին 3 տարիների

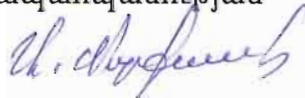
ընթացքում թեղու տերևակերի վարակի մասսայական բռնկումների ժամանակ նշված պայքարն արդյունավետ չի եղել:

- Ինչ վերաբերվում է էտված ծառերի ճյուղերն անապահով ընտանիքներին հատկացնելուն, խնդրում ենք դիմել Երևան քաղաքի 12 վարչական շրջաններ, քանի որ ծառերի էտումները և ընտանիքների ընտրությունն իրականացվում են վարչական շրջանների կողմից:

Ամփոփելով վերոգրյալը, խնդրում ենք այսուհետ հանրությանն իրազեկել նաև Երևանի քաղաքապետարանի կողմից կազմակերպվող բնապահպանական միջոցառումների, ծառատունկերի և շաբաթօրյակների մասին՝ հանրության մասնակցությունն առավել մեծացնելու նպատակով:

Աշխատակազմի բնապահպանության

վարչության պետ՝

Ա. Մարտիրոսյան

Ս. Մաքսապետյան

514-188

Դ. Գրիգորյան

514-263

ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՂԱՔՈՒՄ ԾԱՌԵՐԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Երևան քաղաքի բնակչության կյանքում մեծ նշանակություն ունեն կանաչ տնկարկները, որոնք բնակավայրերի անբաժանելի մասն են կազմում:

Մեր քաղաքի պողոտաներում և փողոցներում հատկապես Մաշտոցի, Իսկոպի, Կոմիտասի, Լենինգրադյանի, Աբովյանի, Վարդանանցի, Հանրապետության, Ղ.Փարբեցու, Արշակունյաց, Տ.Մեծի, Էրեբունի, Պուշկինի, Քումանյանի, Սայաթ-Նոպայի, Ազատության, Խանջյանի, Տերյանի, Ամիրջանի և այլն տնկված ծառերի հասակը մեծ է 30-ից իսկ մի շարք փողոցներում այն անցնում է 50-ից:

Ծառերի մեծ տարիքը առաջ է բերել բնի և սաղարթի զգալի չափի մեծությունը, որի պատճառով համախառն ուժեղ քամիներից ծառերը շուտ են գալիս, կամ ջարդվում հաստ մյուղերը, վնաս պատճառելով հետիոտն անցմանը և երթևեկությանը: Փողոցներում տնկված Քեղին, Սոսին, Հացենին, Կաղնին, Քղկին շատ բարձրանալով ստվեր են գցում բնակարանների պատուհաններին և շատ դեպքերում էլ ցածրահարկ շենքերի տանիքներն են վնասում, ուստի արդարացի բողոքներ են ստացվում բնակիչներից:

Վերնշված համախառն հանդիսացող անցանկալի երևույթները կանխելու, ինչպես նաև կանաչ տնկարկների կյանքը երկարացնելու գեղեցիկ և դեկորատիվ տեսքը ապահովելու համար մեծ նշանակություն ունեն ծառերի երիտասարդացման և ձևավորման աշխատանքները:

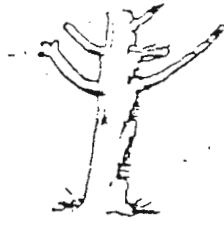
Ծառերի և թփերի խնամքի կարևորք եղանակներից է խոր էտր/երիտասարդացում/: Այն կատարվում է ծառաբույսերի ողջ կյանքի ընթացքում: Երիտասարդ հասակում էտր նպատակաուղղված է հիմնականում պսակի ստեղծմանը, նրա պահպանմանը ու պաշտպանությունը, ծեր հասակում բույսերի երիտասարդացմանը: Ծեր հասակում շատ ծառեր, չնայած բավարար խնամքին, կորցնում են իրենց արժեքավոր դեկորատիվ հատկությունները, դրանց տերևները մանրանում են ու խուճանում, աճը դանդաղում է: Քաղաքային պայմաններում ծառատեսակներն ավելի վաղ են ծերանում և մահանում, քաղաքային պայմաններում:

Փորձով հաստատված է, որ խորը էտով կարելի է խթանել ժամանակից շուտ ծերացած և մահացման փուլում գտնվող ծառերի կենսունակությունը՝ ծառերը երիտասարդացնելով, որոշ դեպքերում 2/3-ով ակտիվանում է պսակի մակերևույթի շիվերի աճը, մեծանում են տերևների չափերը և շատ շուտ ժամանակահատվածում հանգամ առաջին տարվա ընթացքում/ միևնույնը զգալի չափով ավելանում է թփվածնով, ստեղծելով բարենպաստ միկրոկլիմա:

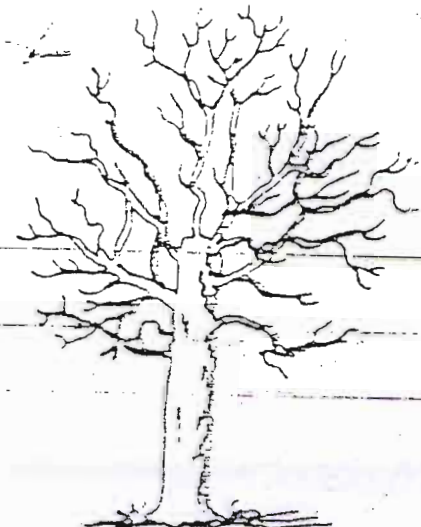
Խոր էտի շնորհիվ սաղարթի ներսում բարձրանում է օդաթափանցելի-
ուլթյունը և լուսաթափանցելիուլթյունը, բարելավվում է ջրամատակարարու-
մը, որը և նպաստում է ծառերի նորմալ աճին և զարգացմանը:

Ծառերի երիտասարդացումը պետք է կատարել մինչև նոր շիվերի աճ-
ման սահմանը: Կտրվածքը արվում է այդ շիվերի աճման տեղի վրա ծառա-
բնին շատ մոտ: Եթե կտրվածքը որոշ չափով վերև է, ապա բնափայտի թր-
ղած մասը կարող է չորանալ:

Երիտասարդացման ժամանակ անհրաժեշտ է ծառի սաղարթը իջեցնել թող-
նելով 2-4 թև, հակառակ դեպքում ծառը ուժեղ աճ է տալիս և շատ
կարճ ժամանակում նորից մեծ սա-
ղարթ է ունենում:

„Դեկորատիվ այգեգործուլթյուն,,
գրքից հեղինակ Վ.Վակուլենկո և ուրի
ներ/1984թ./ ստորև բերվում է Կաղ-
նու ծառի երիտասարդացման շնորհիվ
բնի բարձրուլթյան և թողած Օյուղեր
օրինակը:

Երևանի Քաղաքապետարանի Կանաչա-
պատման ձեռնարկուլթյան կողմից նա-
խորդ տարիների կատարած բազմաթիվ
ծառերի երիտասարդացման աշխատանքնե-
րի փորձը՝ Մաշտոցի պողոտա -Մոսի
իսակովի պողոտա -Կաղնի
Խորենացի -Քղկի
Վարդանանց -Հացենի

Թումանյան, Կոմիտաս, Ե.Թադևոս-
յան, Հալաբյան -Քեղի
Տ.Մեծ, Գայի -Մոսի
Երեբունի -Կաղնի

Նկ. 9. Կաղնի վերևում
էտելուց անմիջապես հետո,
ներկում մի քանի տարի
հետո:

և այլն, թույլ են տալիս ասելու
ապացուցելու, որ Արովյան և Հանրա-
պետուլթյան փողոցներում գոյուլթյուն
ունեցող ծառատեսակները ենթակա են
ոչ համախակի երիտասարդացման /վեր-
նշված մտահոգուլթյուն առաջացրած երկ-

փողոցների ծառերը իրենց կյանքում առաջին անգամ են երիտասարդացվու-
ի վերջո երիտասարդացումը /որը շատ դեպքերում սխալմամբ մեկնա-
բանվում է որպես ,,հատում,,/ որպես ազրոտելնիկական միջոցառում մե-
նշանակուլթյուն ունի ծառերի նորմալ աճի և զարգացման համար, ուստի
համապատասխան բավարար Ֆինանսական պայմաններում հարկ ենք համարում

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, written in a cursive script.

Small rectangular block of handwritten text.

Medium rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Medium rectangular block of handwritten text.

Medium rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Medium rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Medium rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Small rectangular block of handwritten text.

Large block of handwritten text at the bottom of the page, possibly a conclusion or signature.